

जे जे आपणासी ठावे, ते ते इतरांसी सांगावे
शहाणे करूनी सोडावे, सकळ जन

संरक्षापक्क संपादकः
कै. देविदासराव रसाळ

गोदातीर समाचार

संपादक
केशव धोणसे पाटील

शेतकऱ्यांसाठी उपयुक्त योजना, पण...

राज्य मंत्रिमंडळाने गोपीनाथ मुंडे शेतकरी अपघात सुरक्षा सानुग्रह अनुदान योजना आणखी तीन वर्षे सुरू ठेवण्याचा आणि तिचा विस्तार करण्याचा घेतलेला निर्णय स्वागतार्ह आहे. शेती हा निसर्गावर अवलंबून असलेला आणि अनेक प्रकारच्या जोखमींनी वेढलेला व्यवसाय आहे. पाऊस, वीज पडणे, पूर, सर्पदंश, विचूदंश, यंत्रसामग्रीचे अपघात किंवा रस्ते अपघात अशा अनेक संकटांना शेतकरी आणि शेतमजूर रोज सामोरे जातात. अशा परिस्थितीत अपघातामुळे कुटुंबातील कमावत्या व्यक्तीचा मृत्यू किंवा अपंगत्व आल्यास संपूर्ण कुटुंब आर्थिक संकटात सापडते. त्यामुळे या योजनेचा विस्तार हा केवळ प्रशासकीय निर्णय नसून ग्रामीण समाजाला दिलासा देणारा सामाजिक सुरक्षा उपक्रम आहे. या निर्णयातील सर्वात महत्त्वाचा भाग म्हणजे महिला शेतकरी आणि भूमिहीन शेतमजुरांचा योजनेत समावेश. आज ग्रामीण भागात महिलांचे शेतीतील योगदान अत्यंत मोठे आहे. पेरणी, निंदणी, कापणीपासून पशुपालनापर्यंत अनेक जबाबदाऱ्या महिला सांभाळतात. मात्र, अनेकदा त्यांच्या नावावर जमीन नसल्याने त्या सरकारी योजनांच्या लाभआपासून वंचित राहत होत्या. त्याचप्रमाणे भूमिहीन शेतमजूर हे शेतीच्या उत्पादन प्रक्रियेतील महत्त्वाचे घटक असूनही त्यांच्यासाठी सामाजिक सुरक्षा मर्यादित होती. या दोन्ही घटकांना संरक्षणाच्या कक्षेत आणणे म्हणजे ग्रामीण वास्तवाची दखल घेतल्याचे प्रतीक आहे. योजनेतील आणखी एक महत्त्वपूर्ण बदल म्हणजे शेतकरी कुटुंबातील केवळ दोन सदस्यांऐवजी सर्व सदस्यांना संरक्षण देण्याचा निर्णय. शेती ही संपूर्ण कुटुंबाच्या श्रमांवर चालणारी व्यवस्था आहे. त्यामुळे अपघाताचा धोका केवळ कुटुंबप्रमुखापुरता मर्यादित नसतो. सर्व सदस्यांना लाभ देण्याचा निर्णय अधिक न्याय्य आणि वास्तववादी आहे. अपघाती मृत्यूसाठी दोन लाख रुपये आणि अपंगत्वानुसार एक ते दोन लाख रुपयांपर्यंत सानुग्रह अनुदान देण्याची तरतूद निश्चितच दिलासादायक आहे. मात्र, महागाईच्या पार्श्वभूमीवर ही रक्कम भविष्यात टप्प्याटप्प्याने वाढविण्याची गरजही सरकारने लक्षात घ्यायला हवी. एखाद्या कुटुंबाचा आधारवड गमावल्यावर केवळ दोन लाख रुपयांत त्यांचे दीर्घकालीन पुनर्वसन शक्य होत नाही. त्यामुळे ही योजना आर्थिक मदतीसोबत पुनर्वसन आणि कौशल्यविकासाच्या कार्यक्रमांशी जोडली गेली, तर तिचा परिणाम अधिक व्यापक होईल. सरकारने स्वतंत्र ऑनलाईन पोर्टल सुरू करून अनुदान थेट लाभार्थ्यांच्या बँक खात्यात जमा करण्याचा निर्णय घेतला आहे. डिजिटल प्रणालीमुळे पारदर्शकता वाढेल आणि विलंब कमी होईल, अशी अपेक्षा आहे. मात्र, ग्रामीण भागातील अनेक लाभार्थ्यांना ऑनलाईन अर्ज, कागदपत्रे अपलोड करणे किंवा तांत्रिक प्रक्रिया पूर्ण करणे कठीण जाते. त्यामुळे ग्रामपंचायत, कृषी विभाग आणि महसूल यंत्रणेच्या माध्यमातून स्थानिक स्तरावर मदत केंद्रे उभारली गेली, तर योजनेचा लाभ अधिक प्रभावीपणे पोहोचू शकेल. या योजनेसाठी २०० कोटी रुपयांची तरतूद करण्यात आली आहे. निधीची उपलब्धता महत्त्वाची असली तरी त्याहून महत्त्वाची बाब म्हणजे वेळेत मंजुरी आणि तातडीने अनुदान वितरण. अनेकदा लाभार्थ्यांना महिनोन्महिने कागदपत्रांच्या पडताळणीसाठी प्रतीक्षा करावी लागते. अशा विलंबामुळे योजनेचा उद्देशच अपूर्ण राहतो. त्यामुळे निश्चित कालमर्यादित अर्ज निकाली काढण्याची जबाबदारी प्रशासनावर निश्चित केली पाहिजे. मंत्रिमंडळाने याच बैठकीत राज्यातील विविध ठिकाणी नवीन न्यायालयांना मंजुरी, राज्य माहिती आयोगात अतिरिक्त आयुक्तांची नियुक्ती आणि शासकीय कार्यालयांसाठी संयुक्त वीज बिलिंग प्रणाली लागू करण्याचे निर्णयही घेतले आहेत. हे निर्णय प्रशासन अधिक सक्षम, पारदर्शक आणि कार्यक्षम करण्याच्या दृष्टीने महत्त्वाचे आहेत. विशेषतः किनवट येथे जिल्हा व अतिरिक्त सत्र न्यायालय मंजूर झाल्याने त्या भागातील नागरिकांना न्यायासाठी होणारी धावपळ कमी होण्याची अपेक्षा आहे. एकंदरीत, शेतकरी अपघात सुरक्षा योजनेचा विस्तार हा ग्रामीण महाराष्ट्रासाठी आशादायी निर्णय आहे. मात्र, कोणतीही योजना तिच्या घोषणेमुळे नव्हे तर प्रभावी अंमलबजावणीमुळे यशस्वी ठरते. पात्र लाभार्थ्यांची अचूक नोंदणी, सुलभ अर्ज प्रक्रिया, वेळेत आर्थिक मदत आणि जनजागृती या चार बाबींवर सरकारने विशेष भर दिल्यास ही योजना खऱ्या अर्थाने शेतकरी, महिला आणि शेतमजुरांसाठी आधारवड ठरेल. ग्रामीण कुटुंबांना संकटाच्या काळात सुरक्षिततेची हमी देणारी ही योजना केवळ कागदावर न राहता प्रत्यक्ष जीवनात दिलासा देणारी ठरणे, हीच आता राज्य शासनापुढील खरी कसोटी आहे.

देशभक्तीचे बदलते रंग : रणभूमीपासून ओटीटीपर्यंतचा प्रवास

भारतीय सिनेमाच्या सुरुवातीच्या काळापासूनच देशभक्ती हा प्रेक्षकांच्या भावविशाला स्पर्श करणारा आणि चित्रपटांच्या यशाचा विश्वासार्ह आधार ठरलेला विषय आहे. काळ बदलला, समाज बदलला आणि प्रेक्षकांची अभिरुचीही बदलली ; मात्र देशप्रेमाची भावना आजही तितकीच प्रभावी आहे. फरक एवढाच की, पडद्यावर व्यक्त होणाऱ्या देशभक्तीचे स्वरूप आता आधिक व्यापक आणि विविधांगी झाले आहे. प्रत्येक काळातील चित्रपट निर्मात्यांनी त्या वेळची सामाजिक आणि राजकीय गरज ओळखून देशभक्ती वेगवेगळ्या पद्धतीने मांडली. काही चित्रपटांनी स्वातंत्र्यलढ्यातील नायकांच्या शौर्यकथा सांगितल्या, काहींनी भारत-पाकिस्तान युद्धाची पार्श्वभूमी घेतली, तर काहींनी गुप्तहेरांच्या साहसकथांमधून राष्ट्रप्रेमाची भावना जागवली.

व्यावसायिक दृष्ट्याही हा फॉर्म्युला प्रभावी ठरला. कारण देशभक्तीपर चित्रपट प्रेक्षकांच्या मनात एकाच वेळी देशभिमान, संवेदना आणि रोमांच निर्माण करतात. दीर्घकाळ ही भावनिक ताकदच अशा चित्रपटांच्या लोकप्रियतेचे प्रमुख कारण उरली. मात्र, आजचा प्रेक्षक केवळ देशप्रेमाच्या घोषणा किंवा रणांगणावरील शौर्य पाहून समाधानी होत नाही. त्याला देशप्रेमासोबत मानवी संघर्ष, नैतिक द्वंद्व, ऐतिहासिक वास्तव, राजकीय गुंतागुंत आणि खऱ्या घटनांची पार्श्वभूमी असलेल्या कथा अधिक भावतात. त्यामुळे देशभक्ती आता केवळ मोठ्या पडद्यापुरती मर्यादित राहिलेली नाही. ओटीटीच्या माध्यमातून तिचे अनेक नवे पैलू प्रेक्षकांसमोर येत आहेत.

भारत-पाकिस्तान आणि देशभक्ती
देशभक्तीपर चित्रपटांचा एक मोठा काळ भारत-पाकिस्तान संघर्षांभोवती फिरत

राहिला. सीमेवर तैनात असलेल्या सैनिकांचे शौर्य, त्याग आणि मातृभूमीसाठीचे बलिदान हे या कथांचे केंद्र होते. ‘बॉर्डर’, ‘बॉर्डर-२’, ‘एलओसी : कारगिल’ आणि ‘लक्ष्य’ यांसारख्या चित्रपटांनी युद्ध आणि देशभक्तीची सांगड घालत प्रेक्षकांना भावनिकदृष्ट्या जोडले. सैनिकांचे शौर्य, कुटुंबापासून दूर राहण्याची वेदना आणि देशासाठी सर्वस्व अर्पण करण्याची भावना या चित्रपटांमधून प्रभावीपणे समोर आली. दुसरीकडे, ‘गद्दर’ आणि ‘गद्दर-२’ यांनी प्रेमकथा आणि राष्ट्रवाद यांचे अनोखे मिश्रण सादर केले. भावनिक कथानक, आक्रमक राष्ट्रप्रेम आणि मनोरंजन यांचा मेळ साधत या चित्रपटांनी प्रेक्षकांची मोठी पसंती मिळवली आणि बॉक्स ऑफिसवरही उल्लेखनीय यश मिळवले.

देशभक्तीचे बदलते रंग

काळ जसजसा पुढे गेला, तसतसे देशभक्तीचे सिनेमातील रूपही बदलले. चित्रपट निर्माते केवळ युद्ध, शत्रू आणि विजय याभोवती कथा गुंफण्याऐवजी देशप्रेमाच्या अधिक सूक्ष्म आणि मानवी बाजू मांडू लागले. याचे उत्तम उदाहरण म्हणजे ‘राजी’. या चित्रपटात ना आक्रमक राष्ट्रावादाचा अतिरेक आहे, ना

विस्तारलेला आवाका
अलीकडच्या काळात देशभक्तीपर

आनंदी जगण्यासाठी वेळेला महत्त्व देणे गरजेचे

आपल्याकडे अन्न, वस्त्र आणि निवारा ह्या तीन मूलभूत गरजा सांगितल्या जातात. या सोबतच आरोग्य, शिक्षण आणि मनोरंजनसुद्धा आपल्या गरजा असून, जीवन जगत असताना याची तीव्र निकड आपणाला असते. परंतु जीवन जगताना या गरजा पूर्ण करण्यासाठी आपणाला पैसे लागतात, म्हणून आपण पायाला भिंगरी बांधून, अनेकदा शरीराकडे, त्याच्या आरोग्याकडे दुर्लक्ष करून पैसे कमावण्याच्या मागे लागतो.

वास्तविक पाहता जीवन जगण्यासाठी इतका पैसा आपणास लागतो का ? हा प्रश्न आहे. नेमके किती पैसे आपण कमावले म्हणजे आपण सुखी होऊ वगैरे कुठल्याच पुस्तकात लिहून ठेवलेले आढळत नाही. जगण्यासाठी पैसे लागतात हे मान्य, पण पैसे कमवत असताना जी शरीर संपत्ती आपणाला मिळाली आहे, त्याकडे दुर्लक्ष करून आपण ज्या धनाच्या इमारती उभ्या करण्यासाठी, आपला देह जरूरीपेक्षा जास्त झिजवत असतो, ती गोष्ट धोकादायक असते.

जगण्यासाठी किती पैसे लागतात हे माहीत नसल्याने व धनप्राप्ती करत असताना, आपली लालसा किंवा अधिक मिळवण्याची आपली हाव, आपणाला समाधान नावाच्या

अमूर्त गोष्टीचा आनंद घेऊ देत नसल्याने व हे आपणाला कळत नसल्याने आपल्या उशाला बसलेला काळ नावाचा साप, जो की आपल्या जीवनातील एक एक क्षण घेऊन जात असतो. आपण आपल्या पाकिटात पै पै गोळा करून ठेवत असतो आणि हा काळ दुसरीकडे आपल्या देवत आपल्या जीवनाच्या घडीतले सेकंद, मिनिट, तास यांची पाकीट मार करत असतो, आणि आश्चर्याची गोष्ट म्हणजे आपणाला माहीत असते की, आपले जीवन कणाकणाने संपत असून, हा काळ नावाचा साप आपल्या अमूल्य क्षणांना दररोज दंश करून ते क्षण तो आपल्या जगण्यातून घेऊन जात असतो व आपण मात्र धनप्राप्तीच्या मागे लागून आपले पाकीट जास्तीत जास्त कसे भरता येईल व ते नेहमी कसे भरून राहील याकडे लक्ष देत असतो.

आपल्याला सुखी, समाधानी जीवनासाठी लागेल तेवढेच धन प्राप्त करून, बाकीचा वेळ जीवनाचा आनंद घेण्यासाठी किंवा जीवनातून कमी होणाऱ्या क्षणाचा आनंद घेण्यासाठी राखून ठेवता येत नसल्याने आपल्या जीवनाची गाडी असंतुलित रस्त्यावरून आपण पुढे हाकत असतो व याचा परिणाम आपल्याला मिळालेले अमूल्य जीवन आपण समाधानाने जगू शकत नाही.

प्रेमाच्या चक्रव्यूहात अडकलेली आजची पिढी

प्रेमाच्या चक्रव्यूहात कोणी फसू नये. सावधानतेने पाऊल ठेवावे. असे म्हळ्यास अतिशयोक्ती होणार नाही. कारण दिसते तसं नसते, या वृत्तीप्रमाणे जी मंडळी वास्तविक जगतात आगदी श्रीमंत असतात. ती मंडळी श्रीमंत असतातच असे नाही. तशीच जी मुलगी सृष्टी सौंदर्यानं नटून दिसते ती मुलगी दिसायला सुंदर असेलच असं नाही. यालाच प्रेमाचा चक्रव्यूह म्हणतात. या चक्रव्यूहात प्रत्येक प्रेम करणारा व्यक्ती फसतो व आपल्या जीवनाची राखरांगोळी करून टाकतो. ज्यात मुलंच नाही तर मुलींचाही समावेश होतो. म्हणून प्रेम करताना सावधानता बाळगून प्रेमात फसू नये म्हणजे झालं.

समाजात असेही काही घटक असतात की जे पेशावर किंवा ऐश्वर्यावर प्रेम करीत असतात. त्यांना पैसा फारच प्रिय असतो. पेशाशिवाय ते जगत नाहीत. आज शहरातील बागबाणीचाचा विचार केल्यास सर्व बागबाणीचे अशाच प्रकारच्या लोकांनी भरलेले असतात. जिथे प्रेमवीर सापडतात, त्यातच त्या प्रेमविरांची परिस्थिती बरवरून पाहिल्यास ते अगदी श्रीमंत वाटतात व ते श्रीमंत असल्याचा भास होतो. कारण प्रत्येकचे कपडे भरजरी असतात. ते गाडीवर आपल्या प्रेयसीला फिरवत असतात. त्यातच जवळ पैसा जरी नसला तरी दुसऱ्यांकडून उधार पैसे घेवूू ते मोठमोठ्या हॉटेलात हॉटेलिंगही करीत असतात.

‘मी तुझ्यावर प्रेम करते’ तिचं ते म्हणणं. तसा तो आगदी श्रीमंत होता. त्यातच त्याला तिच्या स्वभावाची जाणीव होती. पांढरां की ही माझ्यावर नाही तर माझ्या वेगळार प्रेम करीत असेल. त्यानुसार त्यानं तिची परीक्षा घ्यायचं ठरवलं. ज्यात त्यानं एक मुलगा सोबत आणला. ज्याच्या अंगावर फाटके कपडे होते. त्यानंतर तो म्हणाला, हे बघ, मी यातवर तुझ्यावर प्रेम करणारा नाही. हा माझा मित्र. जसं तुझं माझ्यावर प्रेम आहे ना. मग या

माझ्या मित्रावरही प्रेम कर. ते त्याचं बोलणं. त्याचं काय चुकलं होतं, ते त्यालाही कळलं नाही. कारण तिला त्यात चक्रे नकार दिला. तशी ती त्याला सोडून दिली. ती त्याला सोडून गेली. त्याचं कारण त्याला समजलं नाही. परंतु त्याची दोन कारणं असू शकतात. पहिलं कारण म्हणजे तिला वाटलं असेल की तो तिची छिछ्छी उडवीत आहे. तिचं ते खरं प्रेम असचं आणि दुसरं कारण फक्त तिला श्रीमंतच तरुण मंडळी आवडत असावीत की ज्यात त्यानं यानंतर मी तुझ्यावर प्रेम करणार नाही म्हटलं.

प्रेम हा काही भातुकलीचा खेळ नाही की, जे प्रेम वारंवार बदलता येईल. काही मंडळी ही श्रीमंती, गरिबी पाहता नाहीत. ते कोणावरही प्रेम करतात. अगदी गरीब असला तरी त्याचेवरही. त्याचेच सोबत आयुष्यभर राहण्याचा विडा उचलतात. असं जर झालं नसतं तर आज गरिबांना विवाहासाठी मुलं मिळाली नसती. ते कुवारेच राहिले असते. फक्त श्रीमंतांचेच विवाह झाले असते. परंतु आजची परिस्थिती पाहता प्रत्येक मुलींना प्रेम करण्यासाठी श्रीमंतच मुलं हवी की जो भेटायला येतांना सजुनधजुन येतो. जो बाईंकरच येतो. ज्याची बाईंकही अति सुंदर स्वरुपाची अर्थात बुलेट आहे. जो बारीक जरी असला आणि त्या गाडीवर बसण्यालायक शोभत जरी नसला तरी चालते. फक्त बुलेट पाहिजे. जो एखाद्या फाईव्ह स्टार हॉटेलात नाश्ता करवतो. त्या मुली त्याचं घर कसं आहे ? तो स्वभावानं कसा आहे ? त्याच्या घरची माणसं स्वभावानं कशी आहेत ? तो प्रेम करण्यायोग्य आहे किंवा नाही ? या गोष्टींचं त्याला काही लेनदेण नसतं. फक्त पैसा व शानशौक त्या मुलींना महत्त्वपूर्ण वाटतात. याऊलट एखादा मुलगा जर फाटक्या वस्त्रात असेल आणि त्याला एखादी मुलगी आवडत असेल आणि त्यानं जर तिला प्रपोज केलं तर मुली त्याचेवर प्रेम करीत नाहीत. तसंच मायबापांचीही आहे.

श्रीमंत व्यक्ती पाहून होतं. तसेच जे श्रीमंत नसतात. ज्यांच्या घरात खायलाही व्यवस्थित मिळत नाही. जे उधारीच्या पेशावर आपल्या प्रेयसीला फिरवतात. ज्यांचा स्वभाव माहित नसतोच. अशांवर प्रेम करणं म्हणजे फसवं प्रेम असतं. मात्र मुली अशांवरच प्रेम करतात व फसतात. प्रेमाचं हे चक्रव्यूह. या चक्रव्यूहात फक्त मुलीच फसतात असं नाही. काही मुलंही फसतात. कारण मुली जेव्हा मुलांना भेटायला येतात. तेव्हा त्या अगदी नटूनधरून येतात. ज्यात तिनं केलेल्या मेकअपच्या आड तिचं सौंदर्य लपलेलं असतं. ती मेकअपनं गोरीपान व चांगली दिसते. परंतु मेकअप उतरताच तिचं खरं सौंदर्य उघडकीस येतं. परंतु ते खऱ्या स्वरुपाचं सौंदर्य कोणत्याही मुलाला दिसत नाही.

मुलीचं सौंदर्य. मुली असं जोरदार मेकअप करतात की त्या मेकअपवरून वाटतं की त्या मुली बहुतांश अगदी श्रीमंत घरच्याच असाय्यात. परंतु त्यांचीही वास्तविक परिस्थिती पाहिली तर असं जाणवतं की काही काही मुलींना धडाचे चांगले कपडेही घालायला मिळत नाहीत. त्या मुली टिन पत्र्याच्याच घरात राहातात आणि श्रीमंत मुलांना लुटण्यासाठी आपल्या मेकअपवर पैसा खर्च करतात. ज्यातून त्यांना अशा श्रीमंत तरुणांनी पसंद केल्यास नारतापाणी, पैसे आडके व कधी कपडेही मिळतात. शिवाय चांगल्या बाईंकर फिरायलाही मिळते. त्यातच वेगवेगळे प्रेक्षणीय स्थळही पाहायला मिळतं.

प्रेम...प्रेमातून बराच लाभ होत असतो. आत्मिक समाधान लाभत असते. परंतु हे जरी खरं असलं तरी अलिकडील प्रेमात काही मुली श्रीमंतांना फसवताना दिसतात. त्या मुली आपले प्रियकरासोबतच अलीन व्हिडिओ काढून घेतात. त्यानंतर मुलींना ब्लॅकमेल करून पैसा उकळत असतात.

...

गुप्तचर अधिकाऱ्याला करावा लागणारा संघर्ष प्रभावीपणे दाखवला. ‘कोड एम’, ‘द टेस्ट केस’, ‘पीओडब्ल्यू : बंदी युद्ध के’, ‘बोस : डेड/अलाइव्ह’ आणि ‘द फॉर्गॉटन आर्मी’ यांसारख्या वेब सीरीजनी देशभक्तीची व्याप्ती आणखी वाढवली. देशभक्ती म्हणजे केवळ रणभूमीवरील शौर्य नव्हे, तर विचार, कर्तव्य, त्याग, संघर्ष आणि जबाबदारी यांचीही कथा असते, हे या निर्मितींनी अधोरेखित केले. ‘आयसी या चित्रपटांनी एक महत्त्वाचा संदेश दिला देशभक्ती म्हणजे केवळ हातात शस्त्र घेऊन रणांगणात उतरणे नव्हे ; दूरदृष्टी, नेतृत्व, निर्णयक्षमता आणि नैतिक धैर्य यांचाही देशसेवेत तितकाच महत्त्वाचा वाटा असतो. ‘आर्टिकल ३७०’ने जम्मू-काश्मीरमधून अनुच्छेद ३७० हटविणाऱ्या राजकीय आणि सुरक्षाविषयक प्रक्रियेला सिनेमाच्या माध्यमातून मांडले. ‘धकाय फोर्स’ने भारतीय वायुसेनेच्या सुरुवातीच्या काळातील धाडसी मोहिमांवर प्रकाश टाकत वायुसैनिकांच्या योगदानाची कथा प्रेक्षकांसमोर आणली. म्हणजेच, देशभक्तीचा पट आता सैनिकांपासून गुप्तहेरांपर्यंत, राजकारणापासून कूटनीतीपर्यंत आणि इतिहासापासून राष्ट्रीय सुरक्षेपर्यंत विस्तारला आहे.

भारतीय सिनेमातील देशभक्तीचा हा प्रवास पाहिला तर एक गोष्ट स्पष्ट होते देशभक्तीची भावना बदललेली नाही ; तिची अभिव्यक्ती मात्र बदलली आहे. एकेकाळी देशभक्ती म्हणजे तिरंगा, रणांगण, सैनिकांचे बलिदान आणि शत्रूवर मिळवलेला विजय असे समीकरण होते. आज त्यात इतिहासाचे भान, मानवी नाती, नैतिक प्रश्न, राजकीय गुंतागुंत, गुप्तहेरांचे जग, राष्ट्रीय सुरक्षा आणि सामान्य माणसाचा त्याग यांची भर पडली आहे. म्हणूनच आजचा देशभक्तीपर सिनेमा केवळ ‘देशासाठी मरा’ एवढाच संदेश देत नाही ; तो त्यापुढे जाऊन ‘देशासाठी जगताना आपली जबाबदारी काय ?’ हा प्रश्नही प्रेक्षकांसमोर ठेवतो. हीच बदललेली भाषा आणि व्यापक दृष्टिकोन भारतीय सिनेमातील देशभक्तीचा अधिक परिपक्व, संवेदनशील आणि काळाशी सुसंगत बनवत आहे.

-मच्छिंद्र ऐनापुरे

जत, जि. सांगली

सतत धनाने पाकीट भरून ठेवण्याची आपली तुर्दम्य इच्छा, कधीतरी मनाने किंवा मनाप्रमाणे जगण्याच्या आपल्या आत्मिक इच्छांवर मात करते. काळ नावाचा हा पाकीट प्लेअर, आपल्या जगण्यातील अम ल्य क्षण आपल्याकडून हिसकावून घेऊन, त्याच्या पाकिटात भरून घेत असतो व आपले धनाने भरलेले पाकीट आपणाला आनंद देऊ शकत नाही किंवा आपल्याला आणखी अधिक काळ जगण्यासाठी एकही क्षण देत नाही या उगवत्या सूर्या एवढ्याच सत्याकडे आपल दुर्लक्ष होते, म्हणून काळ नावाच्या या पाकीट प्लेयरकडे वेळेतच लक्ष देऊन, आपण आवश्यकतेपेक्षा जास्त वेळ धनाचे पाकीट भरण्यासाठी न देता मनाच्या पाकिटात, जगण्याला सुंदर बनवणाऱ्या क्षणांचा संचय केला, तर हे आनंदी जगण्यासाठी उपयुक्त क्षणांचे पाकीट आपणाला नक्कीच अमूर्त आनंद देईल.

-अमित शिंदे

मु. पो. रोहीपिंपळगाव
ता. मुदखेड, जि. नांदेड
मो. ९७६७८५९०४६

महत्वाची बातमी

तशीच काही मुलंही आहेत. ती मुलंदेखील मुलींचे अश्लील व्हडीओ काढून घेतात. त्यानंतर तिला ब्लॅकमेल करीत असतात. महत्त्वपूर्ण बाब ही की आजचे प्रेम हे असेच असून त्यालाच प्रेमाचा चक्रव्यूह म्हणतात. अशा चक्रव्यूहात जाणं तर सोपं आहे. परंतु त्यातून निघणं कठीण. ते एखाद्याच निष्णात असलेल्या व प्रेम करणाऱ्या अर्जुनाला सुंदर बनवणाऱ्या क्षणांचा नोंदवत नाही. कारण सर्वांची गत ही अभिमन्यूसारखी होते. जसं अभिमन्यूला गर्भातच चक्रव्यूह भेटण्याचं शिक्षण मिळालेलं होतं. त्यामुळं तो चक्रव्यूहात शिरलाही. परंतु कौरवांनी आखलेल्या चक्रव्यूहातून तो बाहेर पडू शकला नाही. ज्यात त्याचा अंत झाला. तीच गत प्रेमविरांची होते. प्रेमवीरही असेच अभिमन्यूसारखे चक्रव्यूहात अडकतात. ज्यातून कौरवरुपी गैरफायदा घेणारे डोम कावळे अशाच प्रेमवीर समजणाऱ्या खऱ्या प्रेमविरांचे लचके तोडायलाही मागेपुढे पाहात नाहीत. म्हणूनच आजच्या काळात प्रेम करताना ज्यांना जरा सावधानतेनं प्रेम करावं. तसंच त्यानंच प्रेम करावं, ज्याला खर्च अर्जुनासारखं चक्रव्यूह भेटल्याचं वा त्यातून बाहेर पडण्याचं ज्ञान आहे. अर्धवट प्रेमाचं चक्रव्यूह भेटल्याचं व त्यातून बाहेर पडण्याचं ज्ञान नसणाऱ्यांनी अशा प्रेमाच्या चक्रव्यूहात पडूच नये. कारण त्यातून आपलीच अधोर्ता होते. माणूसपण हरवत नव्हे तर त्यातूनच आपलीच बदनामी होवून आपल्याला प्रसंगी बदनामीच्या धाकानं आत्महत्येची करावी लागते. कारण उपाय निघत नाही. असं होवू नये म्हणून प्रेमाच्या चक्रव्यूहात कोणी फसू नये म्हणजे झालं. सावधान राहावं. हे तेवढंच खरं.

-अंकुश शिंगाडे

नापाूर
मो. ९३७३३५९४५०

इतिहासातील चुकांमधून धडा घेतल्यास भविष्यकाळ उज्ज्वल -प्राचार्य डॉ. सोमनाथ रोडे

नांदेड (प्रतिनिधी) – वर्तमानकाळातील वाटचालीसाठी इतिहास मार्गदर्शक ठरत असतो. भूतकाळामध्ये घडलेल्या चुका इतिहासाच्या अभ्यासातून टाळता येतात. त्या टाळल्या तर भविष्यकाळ उज्ज्वल ठरतो, असे उद्गार महात्मा बसवेश्वर महाविद्यालय, लातूर येथील सेवानिवृत्त प्राचार्य तथा ज्येष्ठ इतिहास अभ्यासक डॉ.सोमनाथ रोडे यांनी यशवंत महाविद्यालयातील इतिहास विभाग व संशोधन केंद्राच्या वतीने सत्रारंभ कार्यक्रमांमध्ये ‘इतिहास विषयातील करिअर व संधी’ या विषयावर साधनव्यक्ती तथा प्रमुख मार्गदर्शक

म्हणून बोलताना प्रतिपादन केले. अध्यक्षस्थानी माजी प्र-कुलगुरू तथा प्राचार्य डॉ. गणेशचंद्र एन. शिंदे होते. यशवंत महाविद्यालयात नव्याने प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांना इतिहास विषयातील अध्ययनाच्या विविध पैलूंबरोबरच उच्च शिक्षण, संशोधन व रोजगाराच्या उपलब्ध संधींची माहिती व्हावी, या उद्देशाने या कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते.

पुढे बोलताना डॉ. सोमनाथ रोडे म्हणाले की, इतिहास हा विषय शालेय स्तरापासून शिकवला जात असल्यामुळे शिक्षणाच्या क्षेत्रात व

तसेच संशोधनाच्या क्षेत्रात मोठ्या संधी आहेत. तसेच इतिहासात केवळ भूतकाळाचा अभ्यास करणारा विषय नसून त्यामध्ये विविध क्षेत्रात करिअरच्या अनेक संधी उपलब्ध असल्याचे त्यांनी स्पष्ट केले.

अध्यक्षीय समारोपात प्राचार्य डॉ. गणेशचंद्र एन. शिंदे यांनी, इतिहास विषयाचे स्पर्धा परीक्षेमध्ये असलेले महत्त्व अधोरेखित करत इतिहासाच्या विद्यार्थ्यांनी इतिहासातील मूळ ग्रंथांचे वाचन करावे, अशी अपेक्षा व्यक्त केली. तसेच स्पर्धा परीक्षेसाठी इतिहास हा विषय निवडून अनेक विद्यार्थी

मोठ्या पदावर गेले आहेत. विद्यार्थ्यांनी अभ्यासातील स्पर्धा परीक्षेला सामोरे गेल्यास मोठे अधिकारपद प्राप्त होऊ शकते. प्रारंभी प्रास्ताविकात इतिहास विभागप्रमुख डॉ. शिवराज बोकडे यांनी इतिहास विभागाच्या शैक्षणिक, संशोधनात्मक व विद्यार्थी-केंद्रित उपक्रमांची माहिती देत नवागत विद्यार्थ्यांचे स्वागत केले.

डॉ. संगीता शिंदे (हॅंगळे) यांनी प्रमुख अतिथींचा परिचय करून दिला. सूत्रसंचालन डॉ. साईनाथ बिंदोरे यांनी केले, तर प्रा. राजश्री भोपाळे यांनी आभार मानले.

याप्रसंगी डॉ. शीतल सावंत यांच्यासह विद्यार्थी, विद्यार्थिनींची मोठ्या संख्येने उपस्थिती होती. कार्यक्रमाच्या यशस्वीतेसाठी डॉ. अजय गव्हाणे, संदीप पाटील, अधीक्षक कालिदास बिरादार व गजानन पाटील, जगन्नाथ महामुने, नाना शिंदे यांनी सहकार्य केले.

महसूल दिनी कर्मचाऱ्यांचा होणार सन्मान

अर्धापूर (प्रतिनिधी) – कै. शंकरराव चव्हाण सभागृह, नांदेड येथे महसूल दिनानिमित्त सन २०२५-२६ या वर्षात उल्लेखनीय कामगिरी करणाऱ्या अधिकारी व कर्मचाऱ्यांचा सत्कार सोहळा पार पडला. या कार्यक्रमात अर्धापूर तहसील कार्यालयांतर्गत उत्कृष्ट सेवा दिल्याबद्दल विशेष पुरस्कार प्रदान करण्यात आले. यावेळी दाभड सजाचे मंडळ अधिकारी राजु इंगळे, लहान येथील पोलीस पाटील आनंद इंगळे व कोतवाल अंकूश पन्नासे यांना पुरस्काराने सन्मानित करण्यात आले.

गेल्या वर्षभरात महसूल विषयक कामांमध्ये दाखवलेली तत्परता, पारदर्शकता, जनसेवेची भावना तसेच शासकीय कामातील अचूकता याबद्दल महसूल विभागाच्या वतीने मंडळ अधिकारी राजु इंगळे, पोलीस पाटील आनंद इंगळे व कोतवाल अंकूश पन्नासे यांना प्रशस्तीपत्र देऊन गौरविण्यात आले. यावेळी पोलीस अधीक्षक डॉ.नीलाभ रोहन, मुख्य कार्यकारी अधिकारी महेश पाटील,अप्पर जिल्हाधिकारी रमदिप गायकवाड, निवासी उपजिल्हाधिकारी किरण आंबेकर,उपविभागीय अधिकारी डॉ.संजय खड्गळ,तहसीलदार रेणूकादास देवणीकर आदींची यावेळी उपस्थिती होती.

बीबीएनएच्या ‘श्रावण उत्सव -२०२६’ चा उत्साहात शुभारंभ; स्वदेशी, स्वावलंबन आणि संस्कृतीचा जागर

नांदेड (प्रतिनिधी) – बीबीएनए असोसिएशनच्या वतीने आयोजित करण्यात आलेल्या ‘श्रावण उत्सव २०२६’ चा शुभारंभ भाजपाच्या युवा नगरसेविका शांभवी साले यांच्या हस्ते उत्साहपूर्ण वातावरणात झाला. शांभवी साले यांच्या हस्ते दीपप्रज्वलन करून उत्सवाचे उद्घाटन करण्यात आले. त्यानंतर वेदोक्तशास्त्र पारंगत पुरोहितांनी शांतिपाठाचे पठण करून कार्यक्रमाला आध्यात्मिक वातावरणाची जोड दिली.

यावेळी सौ. संगीता देशपांडे यांनी शांभवी साले यांचे स्वागत केले, तर सौ. श्रावणी पाठक यांनी त्यांचा परिचय करून दिला. उद्घाटनपर भाषणात शांभवी साले यांनी बीबीएनए असोसिएशनच्या अभिनव उपक्रमांचे कौतुक केले. स्वदेशी, स्वावलंबन आणि संस्कृती या तीन मूल्यांना प्रोत्साहन देण्याच्या उद्देशाने अशा उपक्रमांचे महत्त्व अधोरेखित होत असल्याचे त्यांनी सांगितले. पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी मांडलेल्या या विचारांशी श्रावण उत्सवाची संकल्पना सुसंगत असल्याचेही त्यांनी नमूद केले.

यावेळी रमतीताई वडवळकर,

अर्चना राजूरकर, संगीता देशपांडे, पुष्पा कोकीळ, सुनील भरड, महेश कोळेश्वर यांची उपस्थिती होती.

श्रावण महिन्याच्या पार्श्व-भूमीवर आयोजित या उत्सवात विविध प्रकारचे खाद्यपदार्थ, पूजा साहित्य, पारंपरिक वस्तू, कपडे, इमिग्रेशन ज्वेलरी तसेच अन्य आकर्षक वस्तूंचे स्टॉल्स उभारण्यात आले आहेत. त्यामुळे नागरिकांना सणासुदीच्या खरेदीसोबतच स्थानिक व्यावसायिक आणि महिला उद्योजकांना प्रोत्साहन देण्याची संधी मिळणार आहे. स्थानिक उत्पादनांना बाजारपेठ उपलब्ध करून देणे आणि व्यावसायिकांना प्राहकांशी थेट संवाद साधता

यावा, हा या उपक्रमामागील महत्त्वाचा उद्देश आहे.

श्रावण उत्सवाच्या माध्यमातून व्यवसाय, संस्कृती आणि सामाजिक सहभाग यांचा सुंदर संगम साधण्याचा प्रयत्न बीबीएनए असोसिएशनने केला आहे. उत्सवाच्या माध्यमातून नांदेडकरांना रिविवा्री सुद्धा सकाळी १० ते रात्री ९ पर्यंत एकाच ठिकाणी विविध वस्तू आणि खाद्यपदार्थ उपलब्ध होणार असून, श्रावणातील उत्सवी वातावरणाचा आनंदही घेता येणार आहे.

या कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन महेश राजूरकर यांनी केले, तर सौ. रमषी वडवळकर यांनी आभार मानले.

सुजलेगावात संवाद बैठक व आरोग्य तपासणी शिबीर

एकल महिलांना योजनांचा लाभ मिळवून देण्यासाठी ‘रयत’चा पुढाकार

नायगाव बाजार (प्रतिनिधी) – एकल महिलांना शासनाच्या विविध योजनांचा लाभ मिळवून देण्यासाठी रयत सेवाभावी संस्था, नांदेड व कोरो इंडिया यांच्या संयुक्त विद्यमाने सुजलेगाव तालुका नायगाव येथील हनुमान मंदिरात संवाद बैठक व आरोग्य तपासणी शिबीर घेण्यात आले.

कार्यक्रमाच्या प्रारंभी क्रांतीज्योती सावित्रीमाई फुले यांच्या प्रतिमेस पुष्पहार अर्पण करून अभिवादन करण्यात आले. कोरो इंडियाचे मराठवाडा समन्वयक लक्ष्मण हजारो यांनी एकल महिलांच्या समस्या, हक्क तसेच शासनाच्या विविध योजनांची माहिती दिली. नायगाव महिला व बाल विकास

प्रकल्पाच्या पर्यवेक्षिका कबीर मॅडम यांनी ‘मुख्यमंत्री माझी लाडकी बहीण’ योजनेची केवायसी प्रक्रिया पूर्ण करण्याचे आवाहन केले.

रयत सेवाभावी संस्थेचे अध्यक्ष प्रा. इरवंत सूर्यकार यांनी एकल महिलांना योजनांचा लाभ मिळवून देण्यासाठी संस्था सातत्याने प्रयत्नशील असल्याचे सांगितले. सपना टोमके यांनी सुजलेगावातील एकल, घटस्फोटित व कुमारीका महिलांचे सर्वेक्षण करून आवश्यक

कागदपत्रे संकलित केली जात असून, ती तलाठी व ग्रामसेवक कार्यालयाकडे सादर करण्यात येत असल्याची माहिती दिली.

दरम्यान, डॉ. लोखंडे व आरोग्य विभागाच्या पथकाने महिलांची आरोग्य तपासणी करून आवश्यक मार्गदर्शन केले. यावेळी माधव पवार, रमेश सूर्यकार, भास्कर कदम यांच्यासह आशा वर्कर, अंगणवाडी कार्यकर्त्या आणि एकल महिला मोठ्या संख्येने उपस्थित होत्या.

जागतिक आदिवासी दिनानिमित्त विद्यार्थ्यांची शोभायात्रा; पारंपरिक वेशभूषेतून सामाजिक एकतेचा संदेश

शंकरनगर (प्रतिनिधी) – आदिवासी समाजाची समृद्ध संस्कृती, परंपरा आणि निसर्गाशी असलेले अतूट नाते नव्या पिढीपर्यंत पोहोचविण्याच्या उद्देशाने बिलोली तालुक्यातील गोदावरी मनार पब्लिक स्कूल व ज्युनियर कॉलेज, शंकरनगर येथे जागतिक आदिवासी दिन मोठ्या उत्साहात आणि विविधांगी उपक्रमांनी साजरा करण्यात आला.

कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी शाळेचे प्राचार्य डी. पी. पांडेय होते. त्यांच्या हस्ते विद्येची देवता सरस्वती माता तसेच क्रांतीसूर्य बिरसा मुंडा यांच्या प्रतिमेचे पूजन करून कार्यक्रमाचा शुभारंभ करण्यात आला.

जागतिक आदिवासी दिनाचे औचित्य साधून शाळेपासून रामतीर्थ मार्गे शंकरनगर बसस्थानकापर्यंत

गोदावरी मनार पब्लिक स्कूलमध्ये आदिवासी संस्कृतीचा जागर

विद्यार्थ्यांची शोभायात्रा काढण्यात आली. या शोभायात्रेचे विशेष आकर्षण म्हणजे विद्यार्थ्यांनी साकारलेल्या पारंपरिक आदिवासी वेशभूषा व केशभूषा.

विविध पारंपरिक वेशभूषेत सहभागी झालेल्या विद्यार्थ्यांनी आदिवासी संस्कृतीचे दर्शन घडविले. या माध्यमातून सांस्कृतिक वारसा जपण्यासोबतच सामाजिक

एकता, निसर्ग संवर्धन आणि आदिवासी समाजाच्या परंपरांचा सन्मान करण्याचा संदेश देण्यात आला.

दिवसभराच्या कार्यक्रमात विद्यार्थ्यांसाठी विविध स्पर्धांचे आयोजन करण्यात आले. यामध्ये सांस्कृतिक स्पर्धा, गायन, वक्तृत्व, नृत्य, आदिवासी नृत्य, कोळी नृत्य, चित्रकला आणि एकांकिका

आदी स्पर्धांचा समावेश होता.

विद्यार्थ्यांनी उत्स्फूर्त सहभाग नोंदवत आपल्या कलागुणांचे सादरीकरण केले. विविध स्पर्धांमध्ये प्राविण्य मिळविणाऱ्या विद्यार्थ्यांना मान्यवरांच्या हस्ते पारितोषिके देऊन गौरविण्यात आले.

अध्यक्षीय भाषणात प्राचार्य डी. पी. पांडेय यांनी विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन करताना सांगितले की, आदिवासी समाजाचे निसर्गाशी असलेले नाते अत्यंत जवळचे आहे. निसर्गाचे संवर्धन, सामूहिक जीवनपद्धती, एकोपा आणि परंपरांचे जतन या बाबतीत आदिवासी समाजाकडून प्रत्येकाने प्रेरणा घेणे आवश्यक आहे.

आदिवासी समाज हा

निसर्गपूजक असून, निसर्गाचे जतन करण्याची परंपरा त्यांनी आजही कायम ठेवली आहे. समाजातील एकोपा आणि एकीच्या बळाची भावना ही त्यांच्या जीवनपद्धतीची महत्त्वाची वैशिष्ट्ये आहेत. विद्यार्थ्यांनी आदिवासी समाजातील चांगल्या मूल्यांचा आदर्श डोळ्यासमोर ठेवून जीवनात पुढे जावे, असे आवाहनही त्यांनी केले.

कार्यक्रमास पालक, विद्यार्थी, शिक्षक तसेच शिक्षकेतर कर्मचारी मोठ्या संख्येने उपस्थित होते. विद्यार्थ्यांच्या उत्स्फूर्त सहभागामुळे संपूर्ण शाळेच्या परिसरात उत्साहाचे वातावरण निर्माण झाले होते. कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन प्रांजली इंगळे व सुहाना पठाण यांनी केले तर एन. आर. मुसांडे यांनी आभार मानले.

राज्य पुरस्कृत योजनेतून अर्ज करण्याचे आवाहन

नांदेड (प्रतिनिधी) – राज्यातील शेतकऱ्यांना विविध प्रगत देशातील विकसित आणि आधुनिक तंत्रज्ञानाची माहिती आणि क्षमता उंचावण्यासाठी कृषी विभागाकडून जिल्ह्यातील शेतकऱ्यांचे देशाबाहेर अभ्यास दौरे सन २०२६-२७ ही योजना राबविण्यात येत आहे. परदेश अभ्यास दौऱ्याकरिता इच्छुक असणाऱ्या पात्र शेतकऱ्यांनी आपले अर्ज व प्रस्ताव आवश्यक कागदपत्रांसह तात्काळ आपल्या तालुका

कृषी अधिकारी कार्यालय, नांदेड येथे संपर्क साधून सादर करावेत, असे आवाहन करण्यात आले आहे. देशातील शेतकऱ्यांशी प्रत्यक्ष चर्चा करून तसेच क्षेत्रीय भेटी, संबंधित संस्थाना भेटी इत्यादीद्वारे शेतकऱ्यांचे ज्ञान आणि क्षमता उंचावण्यासाठी कृषी विभागाकडून राज्य पुरस्कृत योजना २०२६-२७ राबविण्यात येत आहे.

जिल्ह्यात जमावबंदी, शस्त्रबंदी आदेश लागू

नांदेड (प्रतिनिधी) – नांदेड जिल्ह्यात १० ऑगस्ट चे ६ वाजेपासून ते २४ ऑगस्ट २०२६ च्या मध्यरात्रीपर्यंत शस्त्रबंदी व जमावबंदी आदेश लागू राहणार आहे, अशी माहिती अपर जिल्हादंडाधिकारी कार्यालयाकडून देण्यात आली आहे.

जिल्ह्यातील कायदा व सुव्यवस्था अबाधित राहावी म्हणून अपर जिल्हादंडाधिकारी यांनी महाराष्ट्र पोलीस अधिनियम १९५१ चे कलम ३७ (१) व (३) अन्वये जिल्ह्यात १० ऑगस्टचे ६ वाजेपासून ते २४ ऑगस्ट २०२६ च्या मध्यरात्रीपर्यंत शस्त्रबंदी व जमावबंदी आदेश लागू राहील. त्यानुसार पाच किंवा पाचपेक्षा अधिक व्यक्तींनी या आदेशात नमूद असलेली

कृत्ये सार्वजनिक परिसर किंवा त्याच्या जवळपास करण्यास बंदी घालण्यात आली आहे. हा आदेश कामावरील पोलीस अधिकारी, शासकीय कर्मचारी, विवाह, अंत्ययात्रा, धार्मिक कार्यक्रम, यात्रा व इतर सक्षम अधिकारी यांनी विशेषरित्या परवानगी दिलेल्या मिरवणुकांना लागू होणार नाही.

अशा मिरवणुकांना परवानगी देण्याचे अधिकार तसेच पाच व पाचपेक्षा जास्त इसम जमण्यासाठी, सभा, मिरवणुका, मोर्चा काढणे, ध्वनीक्षेपक वाजविण्यास परवानगी देण्याचे अधिकार जिल्ह्यातील पोलीस ठाणे प्रभारी अधिकारी यांना तसेच पोलीस अधीक्षक नांदेड यांनी प्राधिकृत केलेल्या इतर पोलीस अधिकारी यांना राहतील.

शिवाजीराजे पाटील उलगडणार ‘सक्सेसचा पासवर्ड’ : ३० ऑगस्टला ‘एसडीपी’चे आयोजन

नांदेड (प्रतिनिधी) – आंतरराष्ट्रीय ख्यातीचे माईड पॉवर ट्रेनर तथा विश्वप्रसिद्ध लार्स स्क्रिल कोच इंजि. शिवाजीराजे पाटील बाभळीकर यांच्या प्रेरणादायी (एसडीपी) ‘स्टुडंट डेव्हलपमेंट प्रोग्राम’चे आयोजन रविवार, दि. ३० ऑगस्ट रोजी एमईएस हायस्कूलच्या ऑडिटोरियममध्ये करण्यात आले आहे.

या कार्यक्रमात दहावी व बारावीच्या विद्यार्थ्यांना यशस्वी जीवनासाठी आवश्यक कौशल्यांचे प्रभावी प्रशिक्षण दिले जाणार असल्याची माहिती प्राचार्य डॉ. पल्लवी देशमुख यांनी दिली.

या विशेष प्रशिक्षण शिबिरात ‘पॉवर ऑफ सबकॉन्शियस माईड’, प्रभावी संभाषण कौशल्य, नेतृत्व विकास, लेखन कौशल्य, वाचनसंस्कृती, आनंदी व निकोप मैत्रीभाव’ आदी विषयांवर शिवाजीराजे पाटील यांचे सखोल मार्गदर्शन होणार आहे. अभ्यासातील गुणवत्ता वाढविण्यासोबतच विद्यार्थ्यांनी लाभ घ्यावा, असे आवाहन प्रा. संयुक्ता नरवाडे, प्रा. वैशाली पाटील, डॉ. संतोष झनक आणि प्रा. नितीन अडकिगे यांनी केले आहे.

आत्मविश्वास, सकारात्मक विचारसरणी आणि यशस्वी व्यक्तिमत्त्व घडविण्यावर विशेष भर दिला जाणार आहे. याशिवाय टाईम मॅनेजमेंट, स्वयंशिक्षित, चारित्र्य संवर्धन,

विष्णुपुरीचे ग्रामविकास अधिकारी रमेश गिरी यांनी आदर्श ग्रामविकास अधिकारी पुरस्कार

नवीन नांदेड (प्रतिनिधी) – नांदेड दक्षिण तालुक्यातील विष्णुपुरीचे ग्रामविकास अधिकारी रमेश गिरी यांनी उल्लेखनीय कार्य केल्याबद्दल त्यांना उत्कृष्ट ग्रामविकास अधिकारी पुरस्कार कै. शंकरराव चव्हाण प्रेक्षागृहात जिल्हाधिकारी राहुल कर्डिले, निवासी उपजिल्हाधिकारी किरण आंबेकर यांच्या उपस्थितीत प्रमाणपत्र व शाल, श्रीफळ

देऊन सपत्नीक सत्कार करण्यात आला. नांदेड तहसील कार्यालयाच्या वतीने १ ऑगस्ट रोजी महसूल दिनाचे औचित्य साधून उपविभागीय अधिकारी, मंडळ अधिकारी, ग्रामविकास अधिकारी यांच्यासह कार्यालयीन लिपीक व विविध विभागातील उल्लेखनीय कार्य करणाऱ्याचा सत्कार करण्यात आला.

नगरसेविका सुवर्णा सतीश बस्वदे यांची भाजप महिला मोर्चाच्या महानगर जिल्हा सरचिटणीसपदी निवड

नवीन नांदेड (प्रतिनिधी) – भारतीय जनता पक्षाच्या संघटनात्मक मजबुतीसाठी आणि महिलांच्या प्रश्नांना प्रभावीपणे वाचा फोडण्यासाठी प्रभाग क्रमांक २० सिडकोच्या नगरसेविका सौ. सुवर्णा सतीश बस्वदे यांची भाजप महिला मोर्चाच्या महानगर जिल्हा सरचिटणीसपदी निवड करण्यात आली आहे.

महाराष्ट्रचे माजी मुख्यमंत्री तथा खासदार अशोकराव चव्हाण यांच्या हस्ते आणि भोकर विधानसभेच्या आमदार श्रीजाय चव्हाण, भाजपा महानगराध्यक्ष आ. अमर राजूरकर, महापौर कविता मुळे तसेच भाजप महिला मोर्चाच्या अध्यक्षा ज्योतीताई कल्याणकर यांच्या प्रमुख उपस्थितीत सौ. सुवर्णा बस्वदे यांना नियुक्तीपत्र देण्यात आले. नगरसेविका म्हणून प्रभागात

केलेल्या कामांची आणि महिला सक्षमीकरणासाठी राबवलेल्या उपक्रमांची दखल घेत पक्षाने त्यांच्यावरही महत्त्वाची जबाबदारी संपवली आहे.

आपल्या निवडीबद्दल कृतज्ञता व्यक्त करताना सौ. सुवर्णा बस्वदे म्हणाल्या, वरिष्ठ नेत्यांनी माझ्यावर दाखवलेला विश्वास निश्चितच सार्थ ठरवेन. आगामी काळात शहरातील महिलांचे संघटन

अधिक मजबूत करून केंद्र व राज्य सरकारच्या जनकल्याणकारी योजना तळागाळातील महिलांपर्यंत पोहोचविण्यासाठी मनापासून काम करेन. असे सांगितले.

या निवडीबद्दल राजकीय, सामाजिक आणि सांस्कृतिक क्षेत्रातील मान्यवरांसह प्रभाग क्र. २० मधील नागरिकांनी सौ. सुवर्णा बस्वदे यांचे अभिनंदन करून पुढील वाटचालीस शुभेच्छा दिल्या.

पाहिजेत

पवित्र पोर्टल मार्फत शिक्षक भरती जाहिरात - २०२६

प्रगती शैक्षणिक प्रतिष्ठान देगलूर ता.देगलूर जि.नांदेड द्वारा संचलित

प्रगती माध्यमिक विद्यालय,सुगांव ता.देगलूर जि.नांदेड

अ.क्र.	पद व इयत्ता	वेतन श्रेणी	शैक्षणिक व व्यावसायिक पात्रता	विषय	पद संख्या	अनुदार प्रकार
१	शिक्षण सेवक इयत्ता ६ ते ८ वी	१६,०००/-	बी.ए., बी.एड	मराठी, इतिहास	१	१०० टक्के
२	शिक्षण सेवक इयत्ता ९ ते १० वी	१८,०००/-	बी.ए., बी.एड	इंग्रजी, भुगोल	१	१०० टक्के

वरील पदाचे आरक्षण विजा-अ,इ.मा.व. या प्रमाणे राखीव असून पात्र उमेदवारा व महिलांना प्राधान्य देण्यात येईल.

आरक्षणानुसार पात्र उमेदवारांनी <http://tait2026mahateacherrecruitment.org.in> या सक्रित स्थळावर ऑनलाईन संस्था कोड 271507SC028 या क्रमांकावर प्राधान्य क्रम नमुद करावे. वरील शिक्षक भरती शासनाच्या वेळोवेळी निर्गमित होणाऱ्या नियमाच्या अधीन राहील.

स्वाक्षरीत /-

अध्यक्ष
प्रगती शैक्षणिक प्रतिष्ठान देगलूर ता.देगलूर जि.नांदेड
मो.9860250100,9637370700

सचिव

स्मार्ट शेतकरी, स्मार्ट शेती

शिवा

विद्राव्य खतांचा योग्य पद्धतीने वापर

पिकांचे अधिक उत्पादन घेण्यासाठी वापरण्यात येणाऱ्या सर्व निविष्टांमध्ये पाणी आणि खते या दोन अत्यंत महत्त्वाच्या निविष्टा आहेत. दोन्ही निविष्टांचा पारंपरिक पद्धतीने वापर करत असताना त्याची कार्यक्षमता फक्त ३० ते ४० टक्के मिळते. दोन्ही निविष्टांचा ठिबक सिंचन पद्धतीमधून वापर केल्याने त्यांची कार्यक्षमता ८० ते ९० टक्के मिळते. त्यामुळे पिकाचे अधिक उत्पादन तर मिळतेच आणि उच्चतम गुणवत्ता मिळते. त्याच बरोबर दोन्ही निविष्टांच्या वापरामध्ये अनुक्रमे ५० ते ६० आणि २५ ते ३० टक्के बचत होऊन खर्चामध्ये बचत होते.

विद्राव्य खतांच्या मात्रा ठरविण्यापूर्वी माती परीक्षण होणे आवश्यक आहे. आपल्या जमिनीचा सामू, विद्युत वाहकता तसेच जमिनीत उपलब्ध नत्र, स्फुरद, पालाश, सूक्ष्म अन्नद्रव्ये किती आहेत हे लक्षात येते. त्यानुसार विद्राव्य खतांची मात्रा ठरविता येते. विद्राव्य खतांचा वापर शिफारशीनुसार आवश्यक आहे. जमिनीत निंबोळी पेंड, शेणखत आणि गांडूळ खताचा वापर करावा. फर्टिगेशनमध्ये अन्नद्रव्यांची मात्रा ठरवताना माती परिक्षणाचा अहवाल तपासावा. आपणास किती टन किंवा क्विंटल पीक उत्पादन घ्यावयाचे आहे आणि त्यासाठी किती अन्नद्रव्ये पिके जमिनीतून शोषण करतात, यानुसार किंवा स्थानिक कृषी विद्यापीठाच्या संबंधित पिकाच्या शिफारशीनुसार अन्नद्रव्यांची मात्रा ठरवावी. फर्टिगेशन करत असताना पिकाच्या अवस्थेनुसार त्वरित बदल करावेत.

विद्राव्य खताचे फायदे

१०० टक्के पाण्यात विद्राव्य असल्यामुळे आणि त्यातील अन्नद्रव्ये उपलब्ध स्वरूपात असल्यामुळे पिकांस लगेच उपलब्ध होतात. निर्यातक्षम गुणवत्तेचे अधिक उत्पादन मिळते. पिकांना पाणी आणि अन्नद्रव्यांचा नियमित पुरवठा होत असल्यामुळे उत्पादनात भरीव वाढ होते. पिकांच्या गरजेनुसार व अवस्थेनुसार दररोज अथवा दिवसाआड देता येतात. थेट पिकांच्या मुळांच्या कक्षेत दिली जातात, ती मुळांना त्वरित उपलब्ध होतात. खते सौम्य द्रावणातून दिली जात असल्यामुळे मुळावर अनिष्ट परिणाम होत नाही. खते देण्याची पद्धत अतिशय

सोपी असल्यामुळे वेळ, मजूर, खर्च,

ऊर्जा, यंत्रसामग्रीची बचत होते. खते

रोज कमी मात्रेत दिली जात असल्यामुळे अन्नद्रव्ये निचऱ्यावाटे, स्थिरीकरणाद्वारे वाया जात नाहीत. खते आम्लधर्मीय असल्यामुळे जमिनीचा सामू नियंत्रण करण्यास मदत होते. ठिबक संचात क्षार साचत नाहीत. ड्रिपर्स बंद पडत नाहीत. खतांच्या मात्रेमध्ये २५ टक्के बचत होते. सोडियम क्लोराइडस सारख्या हानिकारक मुलद्रव्यापासून मुक्त असल्यामुळे जमिनीच्या पोताचा ऱ्हास होत नाही. तसेच उत्पादनाची गुणवत्ता अप्रतिम राहते. खते फवारणीसाठी वापरता येऊ शकतात. हलक्या जमिनीतही फर्टिगेशनद्वारे अधिक उत्पादन मिळविणे शक्य होते.

विद्राव्य खते द्यायची साधने

» ठिबक सिंचन पद्धतीमध्ये व्हॅचुरी किंवा फर्टिलायझर टँक किंवा इंजेक्शन पंपाव्दारे विद्राव्य खतांचा वापर करता येतो.

» व्हॅचुरी : हे पाण्याचा दाबामधील फरकावर चालणारे साधन आहे. व्हॅचुरीद्वारे विद्राव्य खते पाण्याच्या

प्रवाहाबरोबर झाडांच्या मुळांच्या कक्षेत दिली जातात. व्हॅचुरीच्या शोषणाचा दर १२० ते १५०० लिटर प्रति तास असतो. मुख्य वाहिनीवरील व्हॉल्व्हद्वारे कमी जास्त करता येतो. व्हॅचुरी १.०, १.५, २.०, २.५ इंच आकारामध्ये उपलब्ध आहेत.

» फर्टिलायझर टँक : ही एक स्टीलची टाकी किंवा एचडीपीई प्लॅस्टिकची असून मुख्य जलवाहिनीस इनलेट व आऊटलेट जोडलेले असते. खतांचे प्रमाण सिंचनाबरोबरच पिकांना दिले जाते. टँक ३०, ६०, ९०, १२०, १६० लिटरमध्ये उपलब्ध आहेत.

विद्राव्य खते ही ठिबक सिंचनाद्वारे द्यावयाची असल्यामुळे ठिबक सिंचन काळजीपूर्वक देखभाल करणे हे महत्त्वाचे ठरते. सर्वप्रथम ठिबक सिंचन संचातील फिल्टर्स (सॅंड फिल्टर, स्क्रीन फिल्टर) मेन लाइन, सबमेन लाइन, लॅटरल, फिटिंग्ज, व्हॉल्व्ह व फ्लश व्हॉल्व्ह इत्यादी ठिकाणाहून होणारी गळती पूर्णपणे बंद कराव्यात. ऑनलाइन ड्रिपर्स वापर करीत असल्यास शेतातील सर्व ड्रिपर्समध्ये चकत्या आहेत किंवा नाही हे तपासून घ्यावे. जर चकत्या नसतील तर योग्य चकत्या टाकून ड्रिपर्स पूर्ववत करून घ्यावे. जर ड्रिपर्स जवळ गळती असेल तर ते सुद्धा बंद करावे. पिकांसाठी इनलाइन किंवा ऑनलाइन ठिबकमधून सर्व ठिकाणी सारखे पाणी मिळते की नाही ते बघावे. फिल्टर जवळ १.५ ते २ कि. चौ. सें. मी. आणि सबमेनच्या शेवटी १.०० कि/

चौ. सें. मी. दाब असावा. तसेच ड्रिपर्सचे झाडापासून अंतर योग्य आहे किंवा नाही ते वारंवार निरीक्षण करीत राहावे. खते आणि पाणी पांढऱ्या मुळांच्या क्षेत्रातच द्यावे.

साधारणतः जमीन ही रोज वाफसा अवस्थेत राहिल एवढेच पाणी झाडांना दिले पाहिजे. विद्राव्य खतांचा वापर एकूण सिंचनाच्या कालावधीच्या मधल्या कालावधीत करावयाचा असतो. समजा, आपण १२० मिनिटे ठिबक सिंचन संच चालवीत असल्यास ८० मिनिटे ठिबक सिंचन संचाव्दारे फक्त पाणी द्यावे. नंतर ३० मिनिटे विद्राव्य खते ठिबक सिंचनाद्वारे द्यावे. त्यानंतर ५ ते १० मिनिटे पुन्हा पाणी द्यावे. शेवटी पाणी एवढ्यासाठी द्यावे की जेणेकरून ठिबक सिंचन संचात

खते साचून न राहता खतांची संपूर्ण मात्रा झाडांच्या मुळापर्यंत पोहोचेल. ठिबकमधून पाण्यासोबत खते सोडल्यानंतर खूप जास्त वेळ ठिबकने पाणी देऊ नये. अन्यथा दिलेली

खते पाण्यासोबत झिरपून जातील. ठिबक सिंचनासोबत रासायनिक खतांचा वापर करताना ती पाण्यात संपूर्णपणे विरघळणारी असावीत. सर्व प्रथम द्यावयाची खते पाण्यात संपूर्णपणे विरघळून द्यावी. खते फर्टिलायझर टँकमध्ये टाकू नयेत. खतांच्या मात्रेमध्ये युरिया, १९:१९:१९, १२:६१:०, १३:०:४५, ०:०:५० वापरायचे असल्यास प्रथम १२:६१:०, ०:०:५०, १३:०:४५ पाण्यात संपूर्णपणे विरघळल्यानंतर १९:१९:१९ आणि शेवटी युरिया पाण्यात विरघळून घ्यावा. सर्वात प्रथम युरिया विरघळल्यास

फर्टिगेशन करताना घ्यावयाची काळजी

फर्टिगेशन तंत्राचा वापर

फर्टिगेशन तंत्रामुळे २५ ते ३० टक्के रासायनिक खतांच्या वापरामध्ये बचत होते. पाण्यात विरघळणारी खते ठिबक सिंचनासोबत वापरल्यास खत वापर कार्यक्षमता ८० टक्क्यांपेक्षा अधिक मिळते. राज्यात द्राक्ष, हरितगृहातील गुलाब, कार्नेशन, जरबेरा, टोमॅटो, ढोबळी मिरचीसाठी पूर्णपणे फर्टिगेशनचा वापर होत आहे. तर डाळिंब, केळी, मोसंबी, संत्रा, पेरू, पपई, ऊस, कापूस पिकांसाठी निम्मे पारंपरिक आणि निम्मे विद्राव्य खतांचा वापर शेतकरी करीत आहे. ठिबकने पाणी देताना पाण्यात विरघळणारी खते दिली पाहिजेत. ठिबक सिंचन हे केवळ फक्त पाणी देण्यासाठी नाही हे लक्षात घेतले पाहिजे.

आवश्यक अन्नद्रव्ये

» मुख्य अन्नद्रव्ये : कार्बन, हायड्रोजन, ऑक्सिजन, नत्र, स्फुरद, पालाश

» दुय्यम अन्नद्रव्ये : कॅल्शियम, मॅग्नेशियम, सल्फर

» सूक्ष्म अन्नद्रव्ये : कॉपर, मॅंगनीज, झिंक, लोह, बॉरॉन, क्लोरिन, मॉलिब्डेनम, सिलिकॉन

फवारणी करताना...

पिकास कोणत्या अन्नद्रव्यांची उणीव आहे, अशाच विद्राव्य खतांची निवड करून त्याची फवारणी करावी. उत्तम वाढीसाठी १९:१९:१९ विद्राव्य खताची फवारणी करावी. फुले भरपूर येण्याकरिता १३:४०:१३ ची फवारणी करावी, फळांची, बोडांची चांगली वाढ होण्यासाठी ०:५२:३४ ची फवारणी करावी. फळे, बोंडे परिपक्व होताना १३:०:४५ ची फवारणी करावी.

ठिबक सिंचनासोबत वापरण्यात येणारी खते

» ०:५२:३४ मोनो पोर्टशियम फॉस्फेट

» १७:४४:०० युरिया फॉस्फेट

» १३:००:४५ पोर्टशियम नायट्रेट

» १२:६१:०० मोनो अमोनियम फॉस्फेट

» १९:१९:१९ सूक्ष्म अन्नद्रव्ययुक्त

» १३:४०:१३ सूक्ष्म अन्नद्रव्ययुक्त

» १६:०८:२४ सूक्ष्म अन्नद्रव्ययुक्त

» ०:०:५० सल्फेट ऑफ पोर्टश

» ४६:०:० युरिया

» २०:०:० अमोनियम सल्फेट

» ०:०:६० म्युरेट ऑफ पोर्टश

» ०:५२:० फॉस्फोरिक ऑसिड

ही सर्व खते पाण्यात संपूर्णपणे विरघळणारी आहेत. यातील अन्नद्रव्ये सहज व त्वरित उपलब्ध होतात. यांचा ठिबक सिंचन पद्धतीमधून सहज वापर करता येतो.

तणनाशकांचा सुरक्षित वापर महत्त्वाचा...

कोणत्याही पिकामध्ये तणाचे नियंत्रण हे एक मोठे काम असते. खुरपणीसाठी मजुरांची उपलब्धताच होत नसल्याने शेतकरी सर्वसामान्यपणे पारंपरिक कोळपणी, निंदणी, उन्हाळी नांगरटी व अशा इतर मशागतीय पद्धतीने तणनियंत्रण करत असतो. मात्र या परंपरागत पद्धतीने तण व्यवस्थापन पूर्णतः शक्य होत नाही. परिणामी, सध्या शेतकऱ्यांचा कल रासायनिक तणनाशकांच्या वापराकडे वळला आहे. ते शेतकऱ्यांना सोईस्करही ठरत असल्याने त्याचे प्रमाण गेल्या काही वर्षांमध्ये सातत्याने वाढत आहे.

आवश्यक अन्नद्रव्ये

राज्यामध्ये बहुतांश सर्व पिकांमध्ये तणनाशकांची वापर वाढत असून, त्यांच्या सुरक्षित वापराच्या दृष्टीने अधिक प्रयत्न करण्याची आवश्यकता आहे. तणनाशकांचा योग्य पद्धतीने व शिफारशीत योग्य मात्रेत वापर करणे गरजेचे असते. शिफारशीपेक्षा कमी प्रमाणात वापर केल्यास तणांचे योग्य नियंत्रण मिळत नाही. शिफारशीपेक्षा जास्त प्रमाणात वापर केल्यास पिकांना इजा होणे, तणनाशकांचे अवशेष जमिनीमध्ये दीर्घकाळ राहणे या समस्या उद्भवतात.

घ्यावयाची काळजी

» पिकासाठी निवडक तणनाशकाच्या डब्यावरील लेबल नीट वाचून घ्यावे. त्या लेबलवर संबंधित पिकाचे नाव असले पाहिजे. अन्यथा, तणनाशकाचा वापर त्या पिकासाठी करू नये.

» विद्यापीठ, संशोधन केंद्राच्या शिफारशीचा आधार घ्यावा. शिफारशीत तणनाशकेच मात्रेत व दिलेल्या वेळी अचूकपणे वापरावीत.

» तणनाशक फवारणीसाठी शक्यतो वेगळा (स्वतंत्र) नॅपसॅक पंप वापरावा. अगदीच वेगळा पंप वापरणे शक्य नसल्यास फवारणीनंतर पंप २ ते ३ वेळा साबण / डिटर्जेंटने स्वच्छ धुऊन पुढील कामांसाठी वापरावा. तणनाशकाच्या फवारणीसाठी पॉवर स्प्रेचा वापर करू नये.

» उगवणपूर्व तणनाशक मारण्यापूर्वी जमीन ढेकळेरहित, भुसभुशीत आणि पुरेशी ओलसर असावी. फवारणीकरिता स्वच्छ पाणी वापरावे. अस्वच्छ, गढूळ, जड पाण्याचा वापर टाळावा. त्यामुळे तणनाशकाचा प्रभाव कमी होऊ शकतो.

» उगवणपूर्व तणनाशकाची फवारणी नेहमी वारा शांत असताना व स्वच्छ सूर्यप्रकाशात करावी. दगाळ वातावरणात फवारणी करणे टाळावे. हवामान अंदाज पाहून फवारणीनंतर किमान ३ ते ४ तास पाऊस येणार नसल्याची खात्री करावी.

» उगवणपूर्व तणनाशकाची फवारणी पेरणीच्या दिवशी किंवा दुसऱ्या दिवशी पिकाचे बी मातीने व्यवस्थित झाकल्यानंतरच करावी. तणांचे किंवा पिकांच्या बियांचे अंकुरण झाल्यावर फवारणी करू नये. कडक उन्हात उगवण पश्चात तणनाशकाची फवारणी टाळावी.

» उगवणपश्चात तणनाशकाचा वापर तणांच्या जोमदार वाढीच्या (२-४ पानांच्या अवस्थेत) अवस्थेत करावा. फवारणीवेळी तणनाशक तळाशी साचून राहू नये म्हणून द्रावण अथून मधून ढवळत राहावे. उगवणपूर्व तणनाशक फवारताना उलटे चालत यावे. म्हणजे फवारलेले शेत तुडवले जाणार नाही. किमान पुढील १२ ते १५ दिवस कोणतीही मशागत करू नये. ज्या पंपाद्वारे २,४-डी या तणनाशकाची फवारणी अन्य तृणधान्य पिकात केली असल्यास तो पंप कपाशीमध्ये तणनाशकाच्या फवारणीसाठी वापरू नये. तणनाशकाचा फवारा इतर (स्वतःच्या अथवा शेजारच्या शेतातील) पिकांवर उडणार नाही, याकडे प्रामुख्याने लक्ष द्यावे.

» तणनाशकाचे शिल्लक राहिलेले द्रावण कोणत्याही पिकाच्या जमिनीत, पाण्याचे डबके किंवा अन्य वाहत्या पाण्यात टाकू नये. तणनाशके फवारताना अन्नसेवन व धूपपान करू नये. तसेच पान, तंबाखू, सुपारी खाणे टाळावे. फवारणी करतेवेळी सर्व सुरक्षा साधने उदा. कपडे, हातमोजे व अन्य वापरावीत.

» तणांमध्ये तणनाशकांप्रति प्रतिकारशक्ती निर्माण होऊ नये, यासाठी एकाच तणनाशकांचा सातत्याने वापर टाळावा. तणनाशकाचा क्रमवार, आलटून पालटून व अन्य तण व्यवस्थापन पद्धतींच्या जोडीने वापर करावा. तणनाशक फवारलेल्या जमिनीत दरवर्षी चांगल्या कुजलेल्या शेणखत, कंपोस्ट खत अथवा गांडूळ खतांचा भरपूर वापर करावा.

सुरक्षित तणनाशक वापरातील महत्त्वाचा बाबी

» पिकानुसार तणनाशक निवड : साधारणतः विविध पिकांमध्ये निवडक तण नाशकाचा वापर केल्यास मुख्य पिकास कोणत्याही प्रकारची हानी अथवा इजा न होता तणांचे परिणामकारक नियंत्रण शक्य होते. कारण या निवडक तणनाशकामधील क्रियाशील घटकांसाठी ती पिके प्रतिकारक असतात. त्यामुळे विविध पिकांतील तणनाशकांसाठीचे लेबल क्लेम व शिफारशीनुसार उगवणपूर्व किंवा उगवणपश्चात वापर करावा.

» योग्य प्रमाण : तणनाशकांचा शिफारशीत प्रमाणातच वापर करावा. त्यासाठी कृषी विद्यापीठाच्या शिफारशी जाणून घ्याव्यात. तणनाशकासोबत मिळालेले लेबल किंवा बाटलीवरील माहिती वाचून त्यातील क्रियाशील घटकांचे प्रमाण व वापरासंबंधी जाणून घ्यावे. स्वतःच्या मनाने कमी किंवा अधिक प्रमाणात वापर करू नये.

» तणनाशक फवारणीसाठी पाण्याचे योग्य प्रमाण : तणनाशकाच्या प्रभावी वापरासाठी हेक्टरी पाण्याचे योग्य प्रमाण वापरणे खूप महत्त्वाचे असते. साधारणतः जमिनीवर फवारणीसाठी वापरण्यात येणाऱ्या उगवणपूर्व तणनाशकासाठी हेक्टरी ६०० ते ७०० लिटर पाणी वापरावे. तर उगवणपश्चात तणनाशकाच्या फवारणीसाठी हेक्टरी ५०० लिटर पाणी वापरावे.

» तणनाशके वापरण्याच्या योग्य पद्धती : तणनाशकाच्या सुरक्षित वापरामध्ये योग्य पद्धतीचा वापर करणे गरजेचे असते. संपूर्ण क्षेत्रावर सम प्रमाणात फवारणी करण्याची पद्धती बहुतांश वेळा वापरली जाते. पट्टा पद्धतीमध्ये तणनाशकाची फवारणी केवळ पेरलेल्या किंवा लागवड केलेल्या पिकांच्या ओळीमध्ये करतात. पिकांच्या दोन ओळींतील तणांच्या नियंत्रणासाठी संचालित उपचार पद्धतीचा उपयोग केला जातो. सुरक्षित फवारणी पद्धत आर्थिकदृष्ट्या अधिक मूल्य असणाऱ्या पिकामध्ये तणनाशक फवारणी सुरक्षित फवारणी पद्धतीचा अवलंब केला जातो. ही पिके धातू किंवा प्लॅस्टिकच्या आवरणाने आच्छादित करून नंतर तणनाशकाची फवारणी केली जाते. संरक्षित कवच लावूनसुद्धा तणनाशक मुख्य पिकावर पडणार नाही, याची काळजी घेऊन पिकांच्या दोन ओळींमध्ये जमिनीवर व तणांवर फवारले जाते.

» योग्य नोझलचा वापर : तणनाशकाच्या सुरक्षित व प्रभावी वापरासाठी फ्लड जेट नोझल किंवा फ्लॅट फॅन नोझलचा वापर करावा. असे नोझल कमी दाबावर सम प्रमाणात फवारा उडवतात. संरक्षित कवच किंवा हूड लावावे.

‘2,4 डी’ या तणनाशकाचा वापर करताना घ्यावयाची काळजी

पुढील हंगामात कपाशीची लागवड करणार असाल तर आधीच्या हंगामातही त्या शेतात २,४ डी तणनाशकाचा वापर करू नये. कारण या तणनाशकाची सूक्ष्ममात्राही पिकासाठी हानिकारक ठरते. २,४ डी तणनाशकाची फवारणी वारा शांत असताना व आसपासच्या पिकांवर त्यांचे अवशेष जाणार नाहीत, याची काळजी घ्यावी. २,४ डी फवारणी केलेल्या शेतामधून पाणी वाहून येणार नाही, हे पाहावे, या तणनाशक फवारणीसाठी वापरलेला पंप अन्य फवारणीसाठी वापरू नये. कपाशी पिकाच्या आसपास २,४ डी हे तणनाशक अजिबात फवारू नये. बियाणे विक्रेत्यांनी तणनाशक आणि कापूस बियाणे वेगळ्या वेगळ्या ठिकाणी ठेवावे.

राष्ट्रीय महामार्गालगत नवीन ढाबे, हॉटेल्स आणि व्यावसायिक बांधकामांना बंदी

मुंबई (प्रतिनिधी) – राष्ट्रीय महामार्गावर होणारे भौषण अपघात आणि महामार्ग क्षेत्रात वाढणाऱ्या अतिक्रमणांबाबत सर्वोच्च न्यायालयाने दिलेल्या आदेशांची अंमलबजावणी महाराष्ट्रात सुरू झाली आहे. त्यानुसार, राज्यातील सर्व राष्ट्रीय महामार्गांच्या ‘राईट ऑफ वे’ म्हणजेच महामार्ग क्षेत्राच्या हद्दीत नवीन ढाबे, हॉटेल्स, उपहारगृहे किंवा इतर कोणत्याही प्रकारच्या व्यावसायिक बांधकामांना आणि त्यांच्या संचालनाला तातडीने बंदी घालण्यात आली आहे. त्याशिवाय महामार्गांच्या हद्दीतील सर्व जुनी आणि नवीन अनधिकृत बांधकामे येत्या ६० दिवसांच्या आत पाडण्याचे अथवा हटवण्याचे शेट निर्देश राज्य शासनाने सर्व स्थानिक स्वराज्य संस्थांना दिले आहेत.

सर्वोच्च न्यायालयाच्या आदेशानंतर राज्य शासनाच्या नगर विकास विभागाने सोमवारी परिपत्रक जारी केले आहे. या परिपत्रकाद्वारे राज्यातील सर्व महानगरपालिकांचे

आयुक्त, नगरपरिषदांचे मुख्याधिकारी आणि नगरपंचायतींचे प्रशासक यांना सर्वोच्च न्यायालयाच्या आदेशांची तात्काळ आणि तांतोतांत अंमलबजावणी करण्याचे निर्देश देण्यात आले आहेत. सर्वोच्च न्यायालयाच्या आदेशानुसार, महामार्गांच्या हद्दीत उभी राहिलेली सर्व अनधिकृत बांधकामे हटवण्यासाठी संबंधित जिल्हाधिकाऱ्यांना ६० दिवसांची मुदत देण्यात आली आहे.

टी.सी. हखली

मी महेबबन मोहम्मद वाजिद समीराबाग ते बजिराबाद ला ऑटो रिक्षा ने प्रवास करताना माझी बारावी वर्गाची मूळ टीसी (टीसी क्रमांक ३८३६) व मार्कशीट हखली आहे, जर कोणाला सापडले असल्यास खालील पत्त्यावर संपर्क करावा..

पता : महेबबन मोहम्मद वाजिद वकील कॉलनी, समीराबाग ग्रेना फॅशन हॉल च्या बाजूस, वाघी रोड नांदेड मोबाईल नंबर: ९११२३११२३४ /९०४९१८४२३२

Change In Name

My Old Name is **SYEDA TAMKANAT AMENA** Which Now I Am Changing As New Name **SYEDA TAMKANAT AMENA MOHAMMED ASJAD KHAN**. Henceforth My All Correspondence. Will Be Done As My New Name Plese Consider The Same

Address :- 8-1-145 MANDHAI, NEAR MANSOOR KHAN HAVELI, CHOUPALA ROAD, NANDED - 431604

Change In Name

My Old Name is **PIRMABEE MOHAMAD** Which Now I Am Changing As New Name **PIRMABEE ABDULKHADAR SHAIKH**. Henceforth My All Correspondence. Will Be Done As My New Name Plese Consider The Same

Address :- H.No. 1926, Vasant Nagar, At.Po. Naigaon, Tq. Naigaon (Kh.) Dist. Nanded 431709

Change In Name

My Old Name is **ABDUL KHADAR MOHAMAD** Which Now I Am Changing As New Name **ABDULKHADAR HASANSAB SHAIKH**. Henceforth My All Correspondence. Will Be Done As My New Name Plese Consider The Same

Address :- H.No. 1926, Vasant Nagar, At.Po. Naigaon, Tq. Naigaon (Kh.) Dist. Nanded 431709

Change In Name

My Old Name is **MOHAMMED ESSA** Which Now I Am Changing As New Name **ISA ABDULKHADAR SHAIKH**. Henceforth My All Correspondence. Will Be Done As My New Name Plese Consider The Same

Address :- H.No. 1926, Vasant Nagar, At.Po. Naigaon, Tq. Naigaon (Kh.) Dist. Nanded 431709

जाहीर प्रगटन

सर्व जनतेस व सर्वांधितास या जाहीर प्रगटनाबदरे कळविण्यात येते की, आम्ही पाटील विल्डस अॅण्ड डेव्हलपर्स सर्फे श्री. नागेरा तुकाराम घाघमारे व इतर दोघे जण मौजे तरोडा (बु.) ता.पि.नांदेड गट क्र. 193 पैकी प्लॉट नंबर 59, 60, 61 व 62 असे चार प्लॉट खरेदी करत आहोत. त्यापैकी दोन प्लॉट ज्यांचा प्लॉट नंबर 59 व 60 हे यं.श्री. सौरप पि. यदत चव्कऱ्यावर, वय 40 वर्ष, रा. नवहर नगर तरोडा (बु.), नांदेड ता.पि.नांदेड यांच्या मालकीचे आहेत व तसेच दोन प्लॉट ज्यांचा प्लॉट नंबर 61 व 62 हे श्री. आनंद पि. मास्कीराव चांदे, वय 47 वर्ष, रा. रंगेश नगर, तरोडा (बु.) नांदेड ता.पि.नांदेड यांच्या मालकी हक्कातील व त्यांसाठी प्लॉट खरेदी करण्याचा करार केला असून ज्याची चतुःसिमा पुर्वेस- 25 फुटाचा रोड आहे, पश्चिमेस- प्लॉट नंबर 55, 56, 57 व 58 आहेत, दक्षिणेस- प्लॉट क्र. 63 आहे व उत्तरेस- गट क्रमांक 193 चा भाग आहे. ज्याचे एकूण क्षेत्रफळ 4950 चौसर फुट आहे.

घाघमारे चतुःसिमेच्या आतील प्लॉट खरेदी करण्याचा करार केला आहे. बयाना पोटी इसार रक्कम दिली आहे. उर्वरित रक्कम देऊन व प्लॉटचा ताबा घेऊन खरेदीखत करून घेण्याचे ठरले आहे. सदर व्यवहारास कोणाचा काही आक्षेप, उज्जर, हितसंबंध, वारसा हितसंबंध, जमीन कर्जाबोजा, गहाणखत केले असल्यास संबंधितांनी सदर व्यवहारास आपला आक्षेप लेखी स्वरूपात पुराव्यासहीत खालील पत्त्यावर आगपावसु 8 दिवसात दि. 18/08/2026 रोजीपर्यंत लेखी आक्षेप नोंदवावा. मुसतीनंतर आलेला आक्षेप / तक्रार आमच्याशी बंधनकारक राहणार नाही. त्यानंतर आम्ही रितसर खरेदीखत करून पुर्ण व्यवहार करत आहोत. कृतीत जाहीर प्रगटन देत आहे.

जाहीर प्रगटन देणार - पाटील विल्डस अॅण्ड डेव्हलपर्स सर्फे श्री.नागेरा तुकाराम घाघमारे व इतर दोघे जण रा. तुकामाई निवास, प्लॉट नंबर 12, भारत नगर, ए.के. संभाजी मंगल कार्यालय रोड, पावटेवादी नाका नांदेड, ता.पि.नांदेड-431602, मो.नं. 9420210826, 7350619622

स्वा/-

अॅड.महेंद्र एस. थोरात

नांदेड मो.नं. ८८५०१८६९८

कुत्रीचे पिल्ले विकणे आहे

डॉबर मॅन, जर्मन शेफर्ड, ग्रॅंडन, लेबरा डॉग, पामोलियन इत्यादी १२० प्रकारच्या जातीची कुत्रीचे पिल्ले मिळतील.

संपर्क गोपालअण्णा

डॉंग डिलर

मोबाईल नंबर

९८५०६८८५२८

पवित्र प्रणालीद्वारे शिक्षकपद भरती जाहिरात २०२६

शैक्षणिक वर्ष - २०२६-२७

कै.व्यंकटराव देशमुख शिल्वणीकर शैक्षणिक व सामाजिक संस्था, शिल्वणी ता.देगलूर जि. नांदेड

संस्था कोड-271507SC019 संचलित

कै. व्यंकटराव देशमुख माध्यमिक विद्यालय शिल्वणी ता. देगलूर जि. नांदेड युडायस कोड - 27150707805 शंभर टक्के अनुदानित शाळेमध्ये खाली नमुद केलेल्या पदासाठी आवश्यक शैक्षणिक व व्यवसायिक आर्हता धारक व पवित्र प्रणालीमध्ये नोंदणी केलेल्या पात्र उमेदवाराकडून दि. ११/०८/२०२६ पर्यंत प्राधान्यक्रम घेण्यात येत आहे. ऑनलाईन पद्धतीने अर्ज मागविण्यात येत आहेत.

वरील जागा इ.मा.व. राखीव असून नमुद आरक्षणानुसार पात्र उमेदवारांनी <https://tait2025.mahateacherrecruitment.org.in> या संकेतस्थळावर ऑनलाईन पद्धतीने संस्था कोड 271507SC019 या पसंतीक्रम देवून नोंद करावे. वरील शिक्षक भरती शासनाच्या वेळोवेळी निर्गमीत होणाऱ्या निर्णयाच्या आधिन राहिल.

क्र.	पद	विषय	शैक्षणिक पात्रता	व्यावसायिक पात्रता	TET/ CTET	पदसंख्या	संवर्ग
१.	सहशिक्षक ९ ते १० वी	English	पदवीधर	बी.एड.	-	1	इ. मागासवर्ग

सचिव

कै. व्यंकटराव देशमुख शिल्वणीकर शैक्षणिक व सामाजिक संस्था शिल्वणी ता. देगलूर जि. नांदेड

Change In Name

My Old Name is **SAEEDA KHANUM** Which Now I Am Changing As New Name **SAEEDA KHANUM SYED YAKUB ALI** .Henceforth My All Correspondence. Will Be Done As My New Name Plese Consider The Same

Address :- KOHINOOR COLONY, KAUTHA ROAD BASMATH - 431512

Change In Name

My Old Name is **MOHSINA BEGUM MOHAMAD** Which Now I Am Changing As New Name **MOHSINABEGUM ISA SHAIKH**. Henceforth My All Correspondence. Will Be Done As My New Name Plese Consider The Same

Address :- H.No. 1926, Vasant Nagar, At.Po. Naigaon, Tq. Naigaon (Kh.) Dist. Nanded 431709

शुद्धीपत्रक

दि. ९ ऑगस्ट २०२६ रोजी दै. गोदातीर समाचार

या वृत्तपत्रात पान ५ वर नोबल हायस्कूल लेबर कॉलनी नांदेड यांची पाहिजेत ही जाहिरात प्रसिद्ध झाली असून त्यामध्ये दि. १८ ऑगस्ट २०२६ रोजी होणाऱ्या मुलाखतीस उर्दू माध्यमाचे उमेदवार उपस्थित रहावे व वर्ग ६ ते ८ असे दुरुस्त वाचावे.

मुख्याध्यापक

नोबल हायस्कूल (उर्दू) माध्यम

लेबर कॉलनी नांदेड

जाहीर प्रगटन

मौजे म्हाळजा ता.जि. नांदेड हद्दीतील सर्व्हे नं. ४ मधील स्वामी रामानंद तीर्थ चतुर्थ श्रेणी सहकारी गृहनिर्माण संस्था मर्या. म्हाळजा ता.जि. नांदेड येथील प्लॉट क्र. २३७ व २३८ वर टीनशेड शटर असलेले बांधकाम, २४६ साईज ओपन स्पेस जागा सदर वर्णनाचे प्लॉट १) मोहम्मद हसीब उर रहेमान पि. मो. लईखुर रहेमान रा. हैदबाद नं. १, नांदेड २) वाजेद उन्नीसा बेगम भ्र. एम.एल. रहिमान रा. इस्लाहुल्लू जामल हायस्कूल, होळी नांदेड ३) मोहम्मद महेबुब रहेमान पि. मोहम्मद लईखुर रहेमान रा. एलआयसी कार्यालय, नांदेड यांचेकडून १) मोहम्मद साजीद इरफान मोहम्मद युसुफ खान रा. दुधगल्ली, खुबा मस्जिद जवळ, उमर कॉलनी, नांदेड २) सय्यद रफीक पि. सय्यद इसाक रा. इकबाल नगर, इतवार नांदेड यांनी विकत घेण्याचा सौदा केला असून बयाना म्हणून काही रक्कम दिली आहे. १) प्लॉट नं. २३७ ची चतुःसिमा साईज २५ बाय ३० पूर्वेस - प्लॉट नं. २३८, पश्चिमेस - प्लॉट नं. २३६, दक्षिणेस - प्लॉट नं. ४० फुट रूंद रोड, उत्तरेस - प्लॉट नं. २४७. २) प्लॉट नं. २३८ ची चतुःसिमा साईज २५ बाय ३० पूर्वेस - प्लॉट नं. २३९, पश्चिमेस - प्लॉट नं. २३७, दक्षिणेस - प्लॉट नं. ४० फुट रूंद रोड, उत्तरेस - प्लॉट नं. २४६. ३) प्लॉट नं. २४६ ची चतुःसिमा साईज २५ बाय ३० पूर्वेस - प्लॉट नं. २४५, पश्चिमेस - प्लॉट नं. २४७, दक्षिणेस - प्लॉट नं. प्लॉट क्र. २३८, उत्तरेस - रोड आहे.

तरी वरील चतुःसिमेच्या आतील प्लॉट बद्दल कोणाचा हक्क, उजर, दावा, आक्षेप, सरकारी किंवा निमसरकारी बोजा असेल त्यांनी आपला उजर, आक्षेप हे जाहीर प्रगटन प्रसिद्ध झाल्यापासून १५ दिवसांच्या आत लेखी कागदोपत्री पुराव्यासह खालील पत्त्यावर सादर करावा. मुदतीनंतर आलेला उजर, आक्षेप ग्राह्य धरल्या जाणार नाही व नंतर प्लॉटचे खरेदीखत १) मोहम्मद साजीद इरफान मोहम्मद युसुफ खान २) सय्यद रफीक पि. सय्यद इसाक यांच्या नावे करून घेण्यात येईल.

करीता हे जाहीर प्रगटन.

जाहीर प्रगटन देणार

मोहम्मद साजीद इरफान मोहम्मद युसुफ खान
रा. दुधगल्ली, खुबा मस्जिद जवळ, उमर कॉलनी, नांदेड
व इतर मो.नं.९८६०७८५२२५

पवित्र प्रणालीद्वारे शिक्षकपद भरती जाहिरात २०२६

शैक्षणिक वर्ष - २०२६-२७

कन्यका परमेश्वरी शिक्षण प्रसारक मंडळ, हडको संचलित

संस्था कोड-271501SC021 संचलित

राष्ट्रमाता कस्तुरबा गांधी हायस्कूल, हडको, नांदेड शंभर टक्के अनुदानित शाळेमध्ये खाली नमुद केलेल्या पदासाठी आवश्यक शैक्षणिक व व्यवसायिक आर्हता धारक व पवित्र प्रणालीमध्ये नोंदणी केलेल्या पात्र उमेदवाराकडून ऑनलाईन पद्धतीने अर्ज मागविण्यात येत आहेत.

क्र.	माध्यम	पद	वेतनश्रेणी/ मानधन	अनुदान प्रकार	विषय	शिकविण्याचे माध्यम	शैक्षणिक पात्रता	एकूण पदे
१.	मराठी	पदविधर ९ ते १० वी	18000/-	१००% अनुदानित	इंग्रजी	-	बी.ए./एम.ए., बी.एड्.	१
२.	मराठी	पदविधर ९ ते १० वी	18000/-	१००% अनुदानित	विज्ञान	मराठी	बी.एस्सी./एम.एस्सी./बी.एड्.	१

वि.जा.अ., खुला वरील पदासाठी आरक्षणानुसार पात्र उमेदवारांनी <https://tait2025.mahateacherrecruitment.org.in> या संकेतस्थळावर ऑनलाईन पद्धतीने संस्था कोड 271501SC021 या पसंतीक्रम देवून नोंद करावे. वरील शिक्षक भरती शासनाच्या वेळोवेळी निर्गमीत होणाऱ्या निर्णयाच्या आधिन राहिल.

नोट : वरील एक पद महिलांसाठी प्राधान्य.

मुख्याध्यापक

राष्ट्रमाता कस्तुरबा गांधी हायस्कूल, हडको, नांदेड

अध्यक्ष/सचिव

कन्यका परमेश्वरी शिक्षण प्रसारक मंडळ हडको नांदेड

Change In Name

My Old Name is **ANISODDIN SHAIK NASIRODDIN** Which Now I Am Changing As New Name **SHAIKH ANISODDIN NASIRODDIN**. Henceforth My All Correspondence. Will Be Done As My New Name Plese Consider The Same

Address :- Mitr Nagar, Nanded Mo.No. 9028986181

ChangeIn Name

My Old Name is **SHABBIRAHMED** Which Now I Am Changing As New Name **SHABBIR AHMED BASHARAT ALL**. Henceforth My All Correspondence. Will Be Done As My New Name Plese Consider The Same

Address :- wajegaon, Near darul uloom Jamiya Mariyam Lilibanat Wajegaon Nanded, Lalwadi, PO: Wajegaon, DIST: Nanded, Maharashtra - 431602

जाहीर प्रगटन

मौजे कुंभारवाडी (ख.) ता. कळमुनुरी जि. हिंगोली येथील शेत गट नं. ११४ मधील माझ्या मालकीची व ताब्यातील जमीन क्षेत्रफळ २६ आर. पूर्ण जमीन दिपक गंगाधरराव जाधव रा. कुतंडी ता. कळमुनुरी जि. हिंगोली यांचेकडून सुरजकुमार सुभाषराव देवसरकर रा. नांदेड यांनी विकत घेण्याचा सौदा केला असून बयाना म्हणून काही रक्कम दिली आहे.

शेत जमिनीची चतुःसिमा- पूर्वेला - नांदेड-हिंगोली राष्ट्रीय महामार्ग क्र. १६१, पश्चिमेला - दगडू नानाराव जाधव यांचे शेत, दक्षिणेला - मधुकर विठ्ठलराव मोरे यांचे शेत व उत्तरेला - छायाबाई उत्तमराव बहानरे यांचे शेत.

तरी वरील चतुःसिमेच्या आतील प्लॉट बद्दल कोणाचा हक्क, उजर, दावा, आक्षेप, सरकारी किंवा निमसरकारी बोजा असेल त्यांनी आपला उजर, आक्षेप हे जाहीर प्रगटन प्रसिद्ध झाल्यापासून ७ दिवसांच्या आत लेखी कागदोपत्री पुराव्यासह खालील पत्त्यावर सादर करावा. मुदतीनंतर आलेला उजर, आक्षेप ग्राह्य धरल्या जाणार नाही व नंतर शेतीचे खरेदीखत सुरजकुमार सुभाषराव देवसरकर यांच्या नावे करून घेण्यात येईल.

करीता हे जाहीर प्रगटन.

जाहीर प्रगटन देणार

सुरजकुमार सुभाषराव देवसरकर
रा. नांदेड मो.नं. ९९२१८३१२२६

पवित्र पोर्टल मार्फत शिक्षक पदभरती जाहिरात-२०२६

श्री. छत्रपती शिवाजी शिक्षण संस्था, किनवट ता.किनवट जि. नांदेड

नोंदणी क्रमांक महा 9६३/९५ नांदेड एफ-४४0७ नांदेड संस्था कोड - 271501SC114

संस्था द्वारा संचलित माध्यमिक विद्यालय तुळशी (परिसर) ता. माहुर जि. नांदेड या विद्यालयात खालील नमूद केलेल्या पदासाठी आवश्यक शैक्षणिक व व्यावसायिक पात्रता धारण करीत असलेल्या व पवित्र प्रणालीमध्ये नोंदणी केलेल्या पात्र उमेदवारांकडून ऑनलाईन पद्धतीने अर्ज मागविण्यात येत आहे.

अ. क्र.	माध्यम	पद	वेतनश्रेणी/ मानधन	अनुदान प्रकार	विषय	आवश्यक शैक्षणिक / पात्रता व्यावसायिक पात्रता	टीईटी / सीईटी	एकूण
01	मराठी	पदवी (9-10)	S-14 : 38600 - 122800	अंशतः अनुदानित 40%	मराठी	बी.ए. बी.एड्.	-	01
02	मराठी	पदवी (9-10)	S-14 : 38600 - 122800	अंशतः अनुदानित 40%	इंग्रजी	बी.ए. बी.एड्.	-	01

वरील रिक्त पदांपैकी ०१ पद विमुक्त जातीसाठी व ०१ पद इतर मागास वर्गासाठी राखीव असून नमूद आरक्षणानुसार पात्र उमेदवारांनी <https://tait2025.mahateacherrecruitment.org.in> या संकेत स्थळावर ऑनलाईन संस्था कोड - 27150SC114 पसंतीक्रमाने नोंद करावा. शिक्षक पदभरती शासनाच्या वेळोवेळी निर्गमित होणाऱ्या नियमांच्या आधीन राहील.

स्थळ :- माध्यमिक विद्यालय, तुळशी (परिसर) ता. माहुर जि. नांदेड

स्वा/-

सचिव

श्री. छत्रपती शिवाजी शिक्षण संस्था, किनवट

